

Hur skapar vi en trygg arbetsmiljö tillsammans?

- Hot, hat och trakasserier

Hot, hat och trakasserier - Översikt

- Statistik om hot och trakasserier i akademien
- Under de senaste åren har det skickats ut två enkäter till SULF:s medlemmar om hat, hot och trakasserier
 - Enkät 2022 med 2995 personer som svarade
 - Samverkansprojekt mellan SULF, SUHF (Sveriges universitets- och högskoleförbund) och Nationella sekretariatet för genusforskning vid Göteborgs universitet
 - Studien undersöker hur stor andel av de tillfrågade som utsatts, vad de utsatts för, vilka ämnen de representerar, vilka konsekvenser det har för de utsatta, samt vilket stöd de fått
 - Ny enkät 2024 med ca 2788 personer som svarat som bekräftar den första enkäten och ger även information om händelserna anmäls till lärosätet
- Få deltagare så stor osäkerhet
 - Däremot verkar det vara vanligt med hot och trakasserier i akademien

Vad sker?

- Vanligast är hotfulla mejl, hotfulla uttalanden öga mot öga samt påhopp online och i sociala medier enligt enkät från 2022 med 2995 personer som svarade
 - Hotfull e-post (18 procent)
 - Hotfulla uttalanden öga mot öga (11 procent)
 - Påhopp i sociala medier (9 %)
 - Även om det är mer ovanligt så förekommer det även individer som utsatts för våld, skadegörelse eller stöld (2,5 %)
- Utsatthet, och även risken för utsatthet
 - Forskare undviker forskningsämnen, eller att uttala sig i vissa frågor
 - Lärare undviker ämnen och frågor i undervisningen

Vem utför hoten?

- Av vem?
 - Vanligast från studenter och kollegor
 - Studenter (48 procent)
 - Kollegor (19 procent), men finns indikationer på över 50 procent!
 - Kvinnor mer utsatta och ändrar sitt beteende i större utsträckning än män
- Vilka delar?
 - Humaniora och samhällsvetenskap mer utsatta än andra ämnes områden
 - Hot och trakasserier från externa något mer förekommande för ämnesområden som varit föremål för debatt i medier, till exempel genus- och klimatforskning

Lärosätena har handlingsplaner

- En klar majoritet bland de svarade visste inte om lärosätet hade en handlingsplan eller visste att det inte fanns en handlingsplan
- En tredjedel av de svarande visste inte var de skulle vända sig om de blev utsatta för brott eller liknande händelse

Hot, hat och trakasserier – enkät under 2024

- Liknande resultat som tidigare enkät
 - Fyra av tio har blivit utsatta för någon form av hat, hot eller otillbörlig påvekan
 - En av fyra har blivit utsatta för hot, våld, förföljelse och/eller försök till mutor
- 57 procent av de som blivit utsatta svarar att de inte anmält händelsen till lärosätet
- I UKÄ:s undersökning kring akademisk frihet, som rörde mer än hat, hot och otillbörlig påverkan, så svarade 71 % att de inte sökt stöd hos lärosätet

Varför anmäler inte lärare och forskare?

- Skälen till att de svarande avstår från att anmäla är:
 - Individen hanterar händelsen själv, misstro mot att lärosätet kommer att agera, rädsla för repressalier, bristande stöd och skydd samt en normalisering av hotfulla beteenden.
- Bland de som utsattes angav även cirka 30 procent att anmälan inte lett till någon åtgärd från lärosätet

Vad kan du göra?

- Studenter
 - Disciplinära åtgärder
 - Ej basårsstudenter
- Utomstående
 - Utbildas i att hantera i sociala medier, på konferenser, i debatter etc.

Vad kan du göra?

- Kollegor
 - Dagens anmälningssystem ser bra ut på pappret, men fungerar det?
 - Före anmälan
 - För att våga göra en formell anmälan måste man känna sig trygg
 - Under anmälan
 - En utredning tar ofta flera månader
 - "Bevisning"
 - Från en enkel varning ända upp till avsked. Vem bestämmer straffskalan?
 - Efter anmälan
 - När utredningen till slut är klar är det oklart vad som sker
 - Vem har rätt att läsa utredningen?

Vad kan du göra?

- Kontakta skyddsombudet vid hot, hat och trakasserier
- Skyddsombudet är de anställdas representant i arbetsmiljöfrågor på arbetsplatsen och kan ge stöd på olika sätt

Vad kan och gör SULF/Saco-S?

- SULF:s uppgift som fackförbund är att säkerställa att arbetsgivaren följer lag och kollektivavtal.
- Göra undersökningar och ta fram faktabaserat underlag
- Stötta lokala Saco-S då det är de som sitter på förhandlingsmandatet
- Stötta arbetsmiljöombud i arbetsmiljöfrågor
- Påverkansarbete
 - Högskolor och universitet
 - Politiker
 - Myndigheter
- Finns det andra saker ni behöver?

Tack

Sanna Wolk

Förbundsordförande

sw@sulf.se

0709-62 62 82